

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 504/2021-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Bautechnik Služby spol. s r. o.**, Grajciar 18, Haniska, IČO 46 463 232, zastúpeného advokátkou JUDr. Tatianou Jánošikovou, Rooseveltova 6, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Obdo 89/2020 z 29. apríla 2021 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. augusta 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 Obdo 89/2020 z 29. apríla 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“), ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ si zároveň uplatňuje náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Sťažovateľ je v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II (ďalej len „okresný súd“) o zaplatenie sumy 3 210,40 eur s príslušenstvom v procesnej pozícii žalovaného. Okresný súd rozhodol v predmetnej veci rozsudkom pre zmeškanie č. k. 33 Cb 275/2015-48 z 20. novembra 2018 (ďalej len „rozsudok pre zmeškanie“). Sťažovateľ podal proti rozsudku pre zmeškanie odvolanie (17. decembra 2018) a zároveň aj návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie (14. decembra 2018). Okresný súd uznesením č. k. 33 Cb 275/2015-91 z 13. marca 2019 zamietol návrh sťažovateľa na zrušenie rozsudku pre zmeškanie (o odvolaní sťažovateľa proti

rozsudku pre zmeškanie sa nekonalo, pokiaľ sa súdy nevysporiadajú s návrhom na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, pozn.). Proti rozhodnutiu, ktorým okresný súd zamietol jeho návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, podal sťažovateľ ďalšie odvolanie, o ktorom rozhodol odvolací súd tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu napadol sťažovateľ aj dovolaním, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ založil porušenie svojho práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie na tom, že najvyšší súd mal ignorovať existenciu ospravedliteľného dôvodu zmeškania pojednávania konateľom sťažovateľa a tiež procesnú aktivitu sťažovateľa počas konania predchádzajúceho vydaniu rozsudku pre zmeškanie.

4. Sťažovateľ uvádza, že jeho konateľ sa ako štatutár žalovaného plánoval osobne zúčastniť pojednávania 20. novembra 2018, ale ráno v deň termínu pojednávania sa uňho náhle vystupňovali akútne závažné zdravotné ťažkosti, ktoré mu znemožnili sa v tento deň pojednávania zúčastniť. Konkrétne trpel silnými bolesťami v krížovej oblasti s vyžarovaním do pravej nohy, ktorá mu znemožnila bežný pohyb, z tohto dôvodu bol nútený vyhľadať lekársku pomoc, k lekárovi sa dostavil len s ťažkosťami v bolestiach s pomocou manželky. Po návrate od lekára konateľ žalovaného ležal doma v pokojovom režime, pre silné bolesti nebol schopný realizovať akúkoľvek činnosť, resp. kamkoľvek sa dostaviť. Sťažovateľ tvrdí, že predložením lekárskej správy od ortopéda [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], preukázal súdom naplnenie ospravedliteľného dôvodu, no konajúce súdy podľa jeho názoru nesprávne konštatovali, že napriek zdravotným problémom mohol kontaktovať okresný súd so žiadosťou o odročenie pojednávania.

5. Sťažovateľ tiež poukazuje na svoju procesnú aktivitu, keď poukázal na to, že podal odpor proti platobnému rozkazu a ešte v predsúdnej komunikácii so zástupcami protistrany v predmetnom konaní neuznal jej nárok na zaplatenie spornej sumy. Sťažovateľ sa preto domnieva, že konajúce súdy rezignovali na požiadavku ochrany jeho procesných práv a zvolili procesne najpohodľnejší postup, ktorý je v rozpore so základnými zásadami civilného procesu. Poukázal pritom aj na rozhodnutie ústavného súdu (I. ÚS 233/2019), resp. Ústavného súdu Českej republiky (IV. ÚS 3143/15).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

7. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

8. Najvyšší súd v napadnutom uznesení správne poukázal na rozdielny účel návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie a odvolania proti rozsudku pre zmeškanie. Pri návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 277 ods. 2 Civilného sporového poriadku súd skúma zmeškanie pojednávania z ospravedlniteľného dôvodu, resp. aj odvolaciemu šetreniu podlieha ospravedlniteľný dôvod. Predpoklady na vydanie rozsudku pre zmeškanie sa návrhom na zrušenie rozsudku pre zmeškanie neskúmajú. Na druhej strane postup podania odvolania proti rozsudku pre zmeškanie pojmovovo predpokladá, že strana sporu rozporuje práve existenciu samotných podmienok ustanovených v § 273, resp. § 274 Civilného sporového poriadku. Strana sporu tu nenamieta existenciu ospravedlniteľného dôvodu pri splnení podmienok zákona, keď sa uplatňuje návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, avšak namieta nesplnenie zákonných podmienok vo forme absencie niektorého z predpokladov stanovených v zákone pre vydanie rozsudku pre zmeškanie. Na základe uvedeného dôvodu dospel najvyšší súd k nasledujúcemu záveru: *„V prejednávanej spore dovolateľ v dovolaní namieta, ako už bolo uvedené vyššie, nesprávne vyhodnotený ospravedlniteľný dôvod, ktorý sa skúma práve pri predmetnom návrhu na zrušenie dotknutého rozsudku pre zmeškanie. Ostatné dovolateľom uvedené vady konania, že v konaní bol aktívny, ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní vážnymi okolnosťami, ktoré súdu preukázal, či dokonca jeho odkaz na nález Ústavného súdu Českej republiky spočívajú podľa názoru dovolacieho súdu v posúdení splnenia procesných podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie, ktoré podmienky bude skúmať príslušný súd v konaní o odvolaní proti vydaniu rozsudku pre zmeškanie, ktoré žalovaný podal a o ktorom zatiaľ, vzhľadom na podaný návrh na zrušenie kontumačného rozsudku, nebolo rozhodnuté.“*

9. Čo sa týka samotného posúdenia ospravedlniteľného dôvodu, najvyšší súd poukázal na skutkové zistenia okresného súdu a odvolacieho súdu, podľa ktorých pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, začalo 20. novembra 2018 o 13.30 h, pričom konateľ sťažovateľa bol podľa predloženej lekárskej správy ošetrovaný v daný deň o 8.11 h. Konajúce súdy tak vzhľadom na časový odstup ošetrovania a začiatku pojednávania dospeli k záveru, že konateľ sťažovateľa mohol ospravedlniť svoju neúčast' na pojednávaní a požiadať o jeho odročenie. Najvyšší súd tak dospel k záveru, že *„postupom súdu prvej inštancie, ani odvolacieho súdu v konaní o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie z ospravedlniteľného dôvodu, nemohla byť dovolateľovi spôsobená ujma, ktorou by sa znemožnilo uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Konajúce súdy sa vysporiadali so skutkovými okolnosťami súvisiacimi so zdravotným stavom konateľa žalovaného, po ktorých vyhodnotení v spojení s časovým intervalom, ktorý uplynul od vyšetrenia do začatia pojednávania ustálili, že dôvod nedostavenia sa na pojednávanie nemožno považovať za ospravedlniteľný a za natol'ko závažný, že by konateľovi žalovaného bránil v účasti na pojednávaní, resp. by mu bránil v tom, aby svoju neúčast' ospravedlnil v dostatočnom časovom predstihu pred začatím pojednávania.“*

10. Napokon najvyšší súd uviedol, že tvrdenia sťažovateľa o tom, ako v minulosti prekonal ťažký pracovný úraz, ktorého následkom u neho v prípade výskytu bolesti dochádza k stiahnutiu hrudného koša s obmedzením dýchania, prudkému stúpnutiu krvného tlaku, a takýto stav mal mať konateľ sťažovateľa aj v deň predmetného súdneho pojednávania, predstavujú dosiaľ v konaní neprednesené argumenty (tzv. novoty), ktorých uplatnenie nie je v rámci dovolania prípustné a dovolací súd nebol povinný sa nimi zaoberať.

11. Ústavný súd konštatuje, že závery najvyššieho súdu tak, ako boli zhrnuté v predošlých odsekoch, sú správne a tiež dostatočne a zrozumiteľne zdôvodnené. Okolnosti posudzovania formálnych podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie budú predmetom konania o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku pre zmeškanie, a preto argumentácia sťažovateľa jeho procesnou aktivitou v predmetnom konaní (aj s poukazom na judikatúru ústavného súdu, resp. Ústavného súdu Českej republiky) nebola relevantná pre posúdenie ospravedlniteľného dôvodu, na ktorom sťažovateľ založil svoj návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. K samotnému posúdeniu ospravedlniteľného dôvodu neúčasti na pojednávaní ústavný súd dodáva, že aj keď sa procesnoprávne podmienky posudzovania obchodnoprávných sporov javia stranám v konaní ako prísne, resp. rigidné, pod slovné spojenie „ospravedlniteľný dôvod“ (neúčasti na pojednávaní, pozn.) nie je možné podriaďovať aj zhovievavosť, resp. benevolenciu konajúcich súdov v prospech jednej zo sporových strán. V takomto prípade je pre všeobecné súdy rozhodujúci aspekt reálnych možností, ktoré mal sťažovateľ k dispozícii v danej situácii, t. j. telefonické, prípadne elektronické kontaktovanie súdu v deň zmeškaného pojednávania, resp. dostatočné časové okno na realizáciu takéhoto kontaktu. Uvedenú okolnosť správne posúdili všetky stupne všeobecných súdov, na ktoré sa sťažovateľ obrátil.

12. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

13. Z uvedených dôvodov ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa dospel k záveru, že odmietnutie jeho dovolania najvyšším súdom neznamenalo v okolnostiach posudzovanej veci porušenie ním označených základných práv, pretože nezistil žiadnu možnosť ich porušenia, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nestačí na prijatie záveru o porušení ním označených základných práv. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

14. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa (zrušenie napadnutého uznesenia a náhrada trov konania), ako ich špecifikoval vo svojej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. októbra 2021

Libor Duľa
predseda senátu